سەید حەکیم: هاوسەنگی نیشتمانی و گفتوگۆ و فریای ئابووری کەوتون بۆ پتەوکردنی سەقامگیری عێراق و پاراستنی بەرژەوەندییەکان

لەچوارچێوەی چالاکییەکانی دیوانی بەغدا، سەماحەتی سەید حەکیم سەرکی هاوپەیمانەتی هێزە نیشتمانییەکانی دەوڵەت چاوی کەوت بە کۆمەڵێك نوخبەی سیاسی و کۆمەڵایەتی پێکهاتە جیاجیاکانی عێراق کەوت و لێم دیدارە بەرفراوانەی خۆشحاڵی خۆی دەربڕی بە کۆبوونەوەی عێراقییەکان لە بەنە جیاوازەکاندا بۆ تاوتوێ کردنی خاڵی نیشتمانی و ئاڵوگۆڕکردنی بۆچوون لەسەر ڕێڕەوەکانی نیشتمان وگۆڕینستنی دید و بۆچوون و گۆڕان بەدوای چارەسەرییەکان.

سەماحەتی ڕوونیکردەوە، کە ناوچەکە لەدۆخێکی چاوەڕوانی بە شێوەیەك تێپەڕدەبێت کە وێرانکەر و لەدووە شێوەی ڕابردوو سەختترە و هیچ وڵاتێك نییە تا چیتر پەرتەسەنێت، هەروەها ستایشی خۆڕاگری گەلی ئێرانی کرد لەڕووبەڕووبوونەوەی کابەرییەکان، ڕوونیشیکردەوە کە شەهیدی سەر ئێران کاریگەری لە هەڵبژاردنەکانی ئەمریکا و ئیسرائیل کردوە، ئەوە جگە لە کاریگەری لەسەر ئابووری بەو ئێنجامانە، ئاوڕیش لە هەڵوێستی حکومی لە وڵاتە یەکگرتوەکانی ئەمریکا بەرجەستە بووە.

بەڕێز حەکیم ئایگەیاند کە وڵاتانی ناوچەکە بە عێراقیشەوە لە هەوڵی دوورکەوتنەوەن لە شەڕ و گەندەڵییەوەی سەقامگیری و گۆڕان بەدوای چارەسەرێکدا کە بتوانێت قبووڵکراو و جێگەی متمانەی هەموو لایەنەکان بێت.

.

بەڕێزیان کۆتایی هاتنی ئەرکەکانی هاوپەیمانی نێودەوڵەتی لە عێراق بە پێیامی چاکبوونەوە لەقەڵەم دەدات و داوای ناردنی پێیامی دڵنیایی لە نێوان پێکهاتە عێراقییەکان و لابردنی هەموو جۆرەکانی دەستێوەردان لە ڕێگەی هاوکێشەکانەوە کە دڵنیاکەرەوەن بە هەمووان، هەروەها جەختی لەسەر دامەزراندنی ئاسایش و هەمیشە ئامادەبوون بە ڕووبەڕووبوونەوەی تیرۆر، هەروەها هەشداریدان لە هەوڵەکانی تیرۆر بە سەلماندنی بوونی تیرۆر، و داوای کرد پشکۆتنی پێژەی مامەڵەکردن لەگەڵ چەك لە دەرەوەی چوارچێوەی دەوڵەت بەپەی خشتە کاتییە ڕێککەوتووەکان، بەو مەرجەی ئەکارەکە هەموو کەسێك بگرێتەوە بەم وەسفە و دەربڕینی گەشبینی خۆی کە ئەم ئەرکە لە ڕێگەی دیالۆگ و لێکتگەیشتنەوە تەواو دەبێت..

.

سەید حەکیم جەختی لە گرنگی بەڕێوەبردنی بەرژەوەندییەکانی عێراق کردەوە بە پێی بنەمای هاوسەنگی، هاوسەنگی بە چارەنووسی عێراق لە قەڵەمدا، ئەمەش ڕاستییەکە دەبێت هەمووان لەبەرچاوی بگرن. دووپاتی کردەوە کە کێشەکان دەتوانرێت چارەسەر بکرێن هەروەها داوای جیاوازی لە نێوان ئازادی و مافی ڕادەربڕین و پێشێلکردنی تایبەتمەندی کەسانی دیکە دەکات، ڕوونیشیکردەوە کە ئازادی بە مەرجێك پێشێلکردنی ماف و ئازادی و کەرامەتی ئەوانی دیکە نەکات، قبووڵکراوە و گەرەنتی کراوە.

سەید حەکیم جەختی لەسەر پێویستی هەمەچێشنکردنی ڕێگاکانی هەناردکردنی نەوت کردەوە، ئەمەش بە پێویستییەکی ستراتیژی لە ڕێگەی تێکی بەرییەوە زانی کە نەوتی عێراق بە بەندەرەکانی سەر دەریای ناوەڕاست و دەریای سوور دەگوازێتەوە، داوای پابەندبوون بە تەواوی دەستوور دەکات بەبێ جیاوازی، بەو پێیەی بە پاراستنی بەرژەوەندی هەمووان نووسراوە.

هەروەها جەختی لە گرنگی قبووڵکردنی لێکدانەوەی دەستەاتی کارامە کرد لە حاڵەتی ناکۆکی لە کاتی تێگەیشتن لە ماددە و بڕگەکانی دەستوور، جگە لەوەش بانگەشەی بۆ زیادکردنی ماددە دەستوورییەکان و

دەرکردنی یاسای ستراتیجی گرنگ، وەک ئەوانەی پەیوەستن بە نەوت و گاز و ئەنجوومەنی فیدراڵەوە، جەختی لە گرنگی کڵک وەرگرتن لەو یاسایە چارەنووسسازانە بە پتەوکردنی یەکگرتوویی عێراق کردەوە.

.

. بەڕێز حەکیم ڕوونیکردەوە کە سیستەمی پەرلەمانی داوا لە فەاکسیۆنەکان پەرلەمانییەکان دەکات پەیوەندییەکی گرنگ لەگەڵ هەموو لایەک بپارێزن، لەگەڵیاندا و نفوزی بلەکەکە گەورەتر دەبێت، ناوبراو ستایشی کرانەوەی عێراقی کرد بەرامبەر ژینگەی ناوچەیی و هەوڵەکانی بە باشترکردنی پەیوەندییەکانی لەگەڵ وڵاتانی ناوچەکە، داواشی کرد لە کاتی دانانی ئەولەویەت و خواستەکان بە دەوڵەتی عێراق، ڕووداوە ناوچەییەکان لەبەرچاو بگیرێت.

.

. بەڕێز حەکیم جەختی لە گرنگی لامەرکەزی وەک مافێکی دەستووری کردەوە، هەشداری دا لە خواستەکانی کۆنترۆڵکردن و خراپ بەکارهێنانەوەبردنی ناوخەیی کە بووەتە هەی وەرینی ئەم پرەنسیپە، پاڵپشتی خەی بە ئەنجامدانی هەڵبژاردنی ناوخەیی لە وادەی خۆیدا دووپات کردەوە و ڕوونی کردەوە کە دەستوور بنەمای جیاکردنەوەی دەسەاتەکان و سەربەخۆیی هەر لقێکی حکوومەت دەپارێزێت و داوای قبوڵکردنی پرەسەی دیموکراسیشی کرد.

سەید حەکیم باسی لە گرنگیدانی حکومەت کرد بە بابەتی زیادکردنی داهات، بەتایبەتی لەم ماوەیەدا کە کەمیی دارایی و دابەزینی داهاتە، ناوبراو داوای کرد چارەسەری کێشەکانی نێوان حکومەتی ناوەند و هەرێمی کوردستان بکرێت، هەروەها متمانەی خەی بە حیکمەتی سەرکردایەتی هەرێمی کوردستان بە تێپەاندنی قەیرانەکان دەربەی و ڕایگەیاند کە سەقامگیری کوردستانی عێراق بە سەقامگیری عێراق بە گشتی زەر گرنگە، هەروەها داوای هەوری و نەرمی کرد بە کەمکردنەوەی خاڵە ناکۆکییەکانی نێوان هەموو لایەنەکان.

لەکۆتاییدا سەید حەکیم جەختی لە گرنگی چارەسەرکردنی قەیرانی کەرکووک و ڕووبەووبوونەوەی هەر قسەیەکی توند و ڕەگەزپەرستانە کردەوە کە لەسەر بنەمای تائیفی یان نەتەوەیی بێت و داوای هاوسەنگی لە نێوان پاراستنی ئازادییەکان و بە تاوانبارکردنی هاندان کرد...